

Priopćenje za medije Agencije Europske unije za temeljna prava
Beč/Bruxelles, 4. prosinca 2018.

Samostalan odabir i samostalna odluka osoba s invaliditetom

Većina nas uzima zdravo za gotovo neke aspekte samostalnog života kao što su mogućnost odabira mjesta za život, osoba s kojima ćemo živjeti, što ćemo jesti i kada. No za osobe s invaliditetom teorija i praksa mogu biti posve odvojeni pojmovi, kako je u svojem najnovijem izvješću navela Agencija Europske unije za temeljna prava. U okviru izvješća istražila je što potiče i što usporava napredak prema samostalnom životu osoba s invaliditetom u zajednici.

„Svi se rađamo slobodni i trebali bismo imati pravo odabira i donošenja odluka o vlastitom životu”, izjavio je direktor Agencije za temeljna prava, [Michael O’Flaherty](#). „Osiguramo li osobama s invaliditetom da budu punopravni i samostalni članovi zajednice, omogućit ćemo im da uživaju sva svoja prava i da aktivno sudjeluju u društvu.”

Izvješće „[Osobe s invaliditetom – od ustanova do života u zajednici](#): dojmovi s terena” nadahnuto je iskustvima osoba koje su izravno uključene u postupak prelaska na samostalan život. To uključuje osobe s invaliditetom i njihove obitelji.

U izvješću je istaknut snažan pravni okvir EU-a i njegovih država članica za pružanje potpore pri tom prelasku, kao što su Konvencija UN-a o pravima osoba s invaliditetom i Povelja EU-a o temeljnim pravima te najnovije preuzete obveze, na primjer europski stup socijalnih prava.

Međutim, nedostatak dostupnih i pristupačnih usluga potpore, sveprisutne predrasude i diskriminacija, kao i nepristupačna okolina sprječavaju osobe s invaliditetom da u potpunosti ostvare svoja zakonska prava. U izvješću se predlaže nekoliko načina za borbu protiv toga, primjerice:

- Sve države članice bi trebale osigurati da su uspostavljeni jasni ciljevi i rokovi te osigurana dostatna sredstva, uključujući ona iz fondova EU-a, kako bi se osobama s invaliditetom omogućio samostalan život u zajednici.
- EU i njegove države članice trebali bi podizati razinu svijesti o prednostima samostalnog života, uključujući s pomoću osobnih priča kako bi se potaknule pozitivne promjene u stavovima prema osobama s invaliditetom.
- Države članice trebale bi koordinirati sva nastojanja da se podrži samostalan život i omogućé usluge za takav život. To podrazumijeva potpuno uključivanje osoba s invaliditetom i organizacija koje se bore za njihova prava u donošenje odluka i oblikovanje politike.
- Države članice trebale bi osigurati praktične smjernice i obuku o najboljim načinima ostvarivanja zamisli o samostalnom životu.
- Države članice trebale bi pružati stručne usluge i omogućiti opće usluge za razne potrebe osoba s invaliditetom. To uključuje i njihovo osnaživanje s pomoću vještina za samostalan život.

Izvješće se temelji na aktivnostima provedenima na terenu u Bugarskoj, Finskoj, Irskoj, Italiji i Slovačkoj. Međutim, stavovi o tome što je primjereno, a što nije i zbog čega, primjenjivi su na sve države članice.

Osobne priče, infografike, nacionalne studije slučajeva i drugo potražite u [kompletu za medije](#) ili se obratite na e-adresu: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 642